TEISINGUMO TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2025 m. vasario 13 d.*

„Apeliacinis skundas – Elektros energijos vidaus rinka – Elektros energijos balansavimo gairės – Reglamentas (ES) 2017/2195 – 1 straipsnio 6 ir 7 dalys – Perdavimo sistemos operatoriai (PSO) – Dalyvavimas Europos standartinių balansavimo energijos produktų mainų platformose – SESV 263 straipsnis – Ieškinys dėl panaikinimo – Priimtinumas – Sąvoka „aktas, kurį galima ginčyti“ – Europos Komisijos raštas, kuriuo atsisakyta leisti Šveicarijoje veikiančiam PSO dalyvauti Europos platformose“

Byloje C-121/23 P

dėl 2023 m. vasario 28 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Swissgrid AG, įsteigta Aarau (Šveicarija), atstovaujama *avocats* P. De Baere, P. L'Ecluse, V. Lefever ir K. T'Syen,

apeliantė,

dalyvaujant kitai proceso šaliai:

Europos Komisijai, atstovaujamai O. Beynet ir B. De Meester,

atsakovei pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija),

kurį sudaro penktosios kolegijos pirmininko pareigas einantis ketvirtosios kolegijos pirmininkas I. Jarukaitis (pranešėjas), teisėjai D. Gratsias ir E. Regan,

generalinė advokatė J. Kokott,

posėdžio sekretorė A. Lamote, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2024 m. gegužės 8 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2024 m. liepos 11 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

* Proceso kalba: anglų.

Sprendimą

1 Apeliaciniu skundu *Swissgrid AG* prašo panaikinti 2022 m. gruodžio 21 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo nutartį *Swissgrid / Komisija* (T-127/21, EU:T:2022:868; toliau – skundžiama nutartis); šia nutartimi šis teismas atmetė kaip nepriimtiną ieškinį, kuriuo ši įmonė prašė panaikinti Europos Komisijos Energetikos generalinio direktorato (GD) direktorės pasirašytame rašte tariamai esantį sprendimą, kuriuo ši institucija, taikydama 2017 m. lapkričio 23 d. Komisijos reglamento (ES) 2017/2195, kuriuo nustatomos elektros energijos balansavimo gairės (OL L 312, 2017, p. 6), 1 straipsnio 7 dalį, atsisakė leisti Šveicarijos Konfederacijai dalyvauti Europos standartinių balansavimo energijos produktų mainų platformose (toliau – Europos balansavimo platformos), be kita ko, *Trans European Replacement Reserves* Exchange platformoje (Transeuropinė pakaitos rezervų birža, toliau – TERRE platforma).

Teisinis pagrindas

2 Reglamento 2017/2195 1 straipsnio „Dalykas ir taikymo sritis“ 1, 2, 6 ir 7 dalyse numatyta:

„1. Šiuo reglamentu nustatomos išsamios gairės dėl elektros energijos balansavimo, įskaitant bendruosius dažnio išlaikymo rezervų, dažnio atkūrimo rezervų ir pakaitos rezervų pirkimo ir atsiskaitymo už juos principus ir bendrą dažnio atkūrimo rezervų ir pakaitos rezervų aktyvinimo metodiką.

2. Šis reglamentas taikomas perdavimo sistemos operatoriams (PSO), <…>, Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūrai (Agentūra), Europos elektros energijos perdavimo sistemos operatorių tinklui (ENTSO-E) <…>

<…>

6. [Europos balansavimo platformomis] gali naudotis Šveicarijoje veikiantys PSO, jeigu jos nacionalinėje teisėje įgyvendintos pagrindinės Sąjungos elektros energijos rinkos teisės aktų nuostatos ir jeigu yra sudarytas tarpvyriausybinis susitarimas dėl [Europos] Sąjungos ir Šveicarijos [Konfederacijos] bendradarbiavimo elektros energetikos srityje arba jeigu dėl Šveicarijos [Konfederacijos] nedalyvavimo galėtų susidaryti per jos teritoriją perduodami neplaniniai fiziniai energijos srautai, kurie keltų pavojų regiono sistemos saugumui.

7. Jei įvykdytos 6 dalies sąlygos, dėl Šveicarijos [Konfederacijos] dalyvavimo [Europos balansavimo platformose] sprendžia Komisija, remdamasi Agentūros nuomone ir visų PSO nuomone, priimta 4 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka. Šveicarijos PSO teisės ir pareigos atitinka Sąjungoje veikiančių PSO teises ir pareigas, kad būtų galima užtikrinti sklandų balansavimo rinkos veikimą Sąjungos mastu ir vienodas sąlygas visiems suinteresuotiesiems subjektams.“

Bylos faktinės aplinkybės

3 Skundžiamos nutarties 2–10 punktuose išdėstytas ginčo aplinkybes galima apibendrinti taip, kaip nurodyta toliau.

4 Apeliantė yra pagal Šveicarijos teisę įsteigta akcinė bendrovė, ji yra vienintelis Šveicarijoje veikiantis PSO. Ji dalyvauja ENTSO-E.

5 Keli PSO, tarp jų apeliantė, sukūrė TERRE platformą.

6 2017 m. rugsėjo 7 d. visi Sąjungos PSO, susibūrę į ENTSO-E, kaip to reikalaujama pagal Reglamento 2017/2195 1 straipsnio 7 dalį, pateikė palankią nuomonę dėl Šveicarijos Konfederacijos dalyvavimo Europos balansavimo platformose.

7 2018 m. balandžio 10 d. ACER, įgyvendindama tą pačią nuostatą, taip pat pateikė nuomonę dėl Šveicarijos dalyvavimo Europos balansavimo platformose. Toje nuomonėje ACER pažymėjo, kad apskritai pritaria PSO nuomonei dėl visateisio Šveicarijos Konfederacijos dalyvavimo šiose platformose veiksmingumo. Be to, ji pabrėžė, jog svarbu, kad Šveicarijos Konfederacija įgyvendintų visą Reglamentą 2017/2195 ir su juo susijusias nuostatas tam, kad PSO Sąjungoje ir Šveicarijoje veiktų vienodomis sąlygomis.

8 2020 m. liepos 31 d. Komisijos Energetikos GD generalinės direktorės pavaduotojas išsiuntė raštą ENTSO-E ir apeliantei, jame išreiškė savo nuostabą dėl Sąjungos PSO ketinimo įtraukti apeliantę į TERRE platformą kaip visateisę narę. Jis atkreipė dėmesį ir į tai, kad rinkų susiejimas ir balansavimas yra visa teisiškai privalomų teisių ir pareigų sistema, kuriai Šveicarijos Konfederacija dar nėra pritarusi, taigi Šveicarijos operatoriai ir PSO iš esmės neturėjo teisės dalyvauti šioje platformoje. Be to, jis priminė, kad Komisija nenustatė jokių išimčių Šveicarijos Konfederacijai pagal Reglamento 2017/2195 1 straipsnio 7 dalį.

9 2020 m. rugsėjo 29 d. apeliantė atsakė Komisijai ir nurodė, kad jos visateisis dalyvavimas Europos balansavimo platformose buvo būtinas dėl elektros sistemos saugumo priežasčių. Apeliantė iš esmės teigė, kad į ją nepakankamai atsižvelgta apskaičiuojant Sąjungos pajėgumus ir ji nebuvo pakankamai įtraukta į veiklos saugumo analizę. Be to, ji nurodė 2017 m. rugsėjo 7 d. ENTSO-E nuomonėje ir 2018 m. balandžio 10 d. Agentūros nuomonėje išdėstytus motyvus.

10 2020 m. lapkričio 5 d. ENTSO-E Komisijai atsakė, kad, nors pagal Reglamento 2017/2195 1 straipsnio 7 dalį sprendimą dėl Šveicarijos Konfederacijos dalyvavimo Europos balansavimo platformose turėjo priimti Komisija, Sąjungos PSO ir Agentūra pritarė tokiam dalyvavimui.

11 2020 m. gruodžio 8 d. laiške apeliantė taip pat priminė, kad Sąjungos PSO ir Agentūra pritarė jos dalyvavimui TERRE platformoje. Ji jos prašė leisti dalyvauti toje platformoje pagal Reglamento 2017/2195 1 straipsnio 7 dalį.

12 2020 m. gruodžio 17 d. rašte (toliau – ginčijamas raštas), skirtame Sąjungos PSO ir pasirašytame Komisijos Energetikos GD direktorės, pirma, buvo pabrėžta, kad apeliantės dalyvavimas TERRE platformos projekte neatitinka taikytinos Sąjungos teisės, t. y.
Reglamento 2017/2195 1 straipsnio 6 ir 7 dalių. Antra, buvo priminta, kad Agentūros nuomonėje pabrėžta viso šio reglamento ir su juo susijusių nuostatų įgyvendinimo Šveicarijos Konfederacijoje svarba. Trečia, pažymėta, kad tam tikromis priemonėmis pakankamai atsižvelgta į riziką, kylančią dėl nenumatytų fizinių elektros energijos srautų, todėl Šveicarijos Konfederacijos dalyvavimas Europos balansavimo platformose nebuvo būtinas. Šiuo klausimu buvo teigiama, kad veiklos saugumo pagrindas buvo, pirma, pajėgumų apskaičiavimas (perskaičiavimas) ir, antra, veiklos saugumo koordinavimas regioniniu pagrindu, o tai jau apėmė Šveicarijos Konfederaciją. Ketvirta, buvo padaryta išvada, kad Komisija neįžvelgė priežasčių, dėl kurių reikėtų priimti sprendimą leisti Šveicarijos Konfederacijai dalyvauti Europos balansavimo platformose, įskaitant TERRE

platformą. Penkta, Sąjungos PSO paprašyta „atkurti situaciją, kai tenkinamos [Reglamente 2017/2195] numatytos dalyvavimo [Sąjungos] platformose sąlygos, ir pašalinti [apeliantę] iš TERRE platformos vėliausiai iki 2021 m. kovo 1 d.“.

Procesas Bendrajame Teisme ir skundžiama nutartis

13 2021 m. vasario 26 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo apeliantės pagal SESV 263 straipsnį pareikštą ieškinį dėl sprendimo, tariamai esančio ginčijamame rašte, panaikinimo.

14 2021 m. gegužės 19 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo Komisijos nepriimtinumu grindžiamą prieštaravimą. Pirma, ji teigė, kad ginčijamas raštas nėra aktas, kurį galima ginčyti, kaip tai suprantama pagal SESV 263 straipsnį, nes jis tik buvo neoficialaus PSO ir Energetikos GD atstovų susirašinėjimo dalis ir jame neatsispindėjo galutinė Komisijos pozicija, todėl jis neturi jokio privalomo teisinio poveikio. Antra, Komisija pabrėžė, kad apeliantė neturėjo *locus standi*, kaip tai suprantama pagal SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą, nes tas raštas nebuvo tiesiogiai su ja susijęs.

15 2021 m. spalio 7 d. Nutartimi Bendrasis Teismas nusprendė prieš priimant sprendimą dėl Komisijos nepriimtinumu grindžiamo prieštaravimo visų pirma išnagrinėti bylą iš esmės.

16 Skundžiama nutartimi Bendrasis Teismas atmetė ieškinį kaip nepriimtiną, motyvuodamas tuo, kad ginčijamas raštas nėra aktas, dėl kurio galima pareikšti ieškinį dėl panaikinimo pagal SESV 263 straipsnį. Bendrojo Teismo teigimu, apeliantė, kaip Šveicarijos PSO, neturėjo jokios individualios teisės prašyti Komisijos priimti sprendimą, leidžiantį Šveicarijos Konfederacijai, taigi ir joje veikiantiems PSO, dalyvauti Europos balansavimo platformose, ir manyti, kad toks sprendimas bus priimtas. Taigi ginčijamas raštas nebuvo sprendimas, galintis apeliantei sukelti teisinių padarinių ir pakeisti jos teisinę padėtį.

Šalių reikalavimai Teisingumo Teisme

17 Apeliaciniame skunde apeliantė Teisingumo Teismo prašo:

– panaikinti skundžiamą nutartį,

– pripažinti ieškinį dėl panaikinimo priimtinu,

– grąžinti bylą Bendrajam Teismui, kad šis priimtų sprendimą dėl ieškinio pagrįstumo,

– atidėti klausimo dėl bylinėjimosi išlaidų, patirtų per procesą apeliacinėje instancijoje, nagrinėjimą.

18 Komisija prašo Teisingumo Teismo atmesti apeliacinį skundą ir priteisti iš apeliantės bylinėjimosi išlaidas.

Dėl apeliacinio skundo

19 Grįsdama savo apeliacinį skundą apeliantė pateikia tris pagrindus. Nurodydama pirmąjį pagrindą ji teigia, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, nes taikė klaidingą teisinį kriterijų tam, kad nustatytų, ar ginčijamas raštas yra aktas, kurį galima ginčyti pagal SESV 263 straipsnį. Antrajame pagrinde ji priekaištauja Bendrajam Teismui padarius teisės klaidą, kai nusprendė, jog pagal Reglamento 2017/2195 1 straipsnio 6 ir 7 dalis ji neįgyja jokių teisių, kurias galėtų paveikti tas raštas. Pateikdama trečiąjį pagrindą, ji nurodo, kad nepakankamai motyvuota skundžiamoje nutartyje padaryta išvada, jog pagal šį 1 straipsnio 7 dalį jai nesuteikta jokios individualios teisės.

20 Visų pirma reikia išnagrinėti pirmąjį apeliacinio skundo pagrindą.

Šalių argumentai

21 Savo pirmajame pagrinde, pateiktame dėl skundžiamos nutarties 19, 23, 29 ir 30 punktų, apeliantė tvirtina, kad, atsižvelgiant į tai, kad ginčijamas raštas buvo skirtas ne jai, Bendrasis Teismas šios nutarties 23 ir 30 punktuose taikė klaidingą teisinį kriterijų, kai reikalavo, kad šis raštas jai sukeltų privalomų teisinių padarinių. Tokia pati klaida būdinga šios nutarties 29 punktui.

22 Šiuo klausimu apeliantė pažymi, pirma, kad ji nebuvo viena iš ginčijamo rašto adresatų, nes jis oficialiai buvo adresuotas Sąjungos PSO atstovams. Kai fizinis ar juridinis asmuo pareiškia ieškinį dėl jam neskirto akto, tam, kad jo ieškinys būtų priimtinas, nebūtina, kad šis aktas jam sukeltų privalomų teisinių padarinių. Tokiu atveju pakanka įrodyti, kad tas aktas gali sukelti privalomų teisinių padarinių jo adresatui ir kad ieškinį pareiškęs asmuo pagrįstų savo *locus standi* pagal SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą.

23 Antra, ginčijamame rašte Komisija Sąjungos PSO paprašė „atkurti situaciją, kai tenkinamos [Reglamente 2017/2195] numatytos dalyvavimo [Sąjungos] platformose sąlygos, ir pašalinti [apeliantę] iš TERRE platformos vėliausiai iki 2021 m. kovo 1 d.“. Atsižvelgiant į šiame rašte vartojamas formuluotes ir nustatytą terminą, reikėtų konstatuoti, kad jame nurodytas visiems Sąjungos PSO skirtas įpareigojimas.

24 Trečia, apeliantė teigia, kad ginčijamas raštas yra konkrečiai ir tiesiogiai su ja susijęs, kaip tai suprantama pagal SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą; tai, beje, pripažino ir Bendrasis Teismas skundžiamos nutarties 30 punkte.

25 Komisija prašo atmesti pirmąjį apeliacinio skundo pagrindą kaip nepagrįstą ir bet kuriuo atveju kaip nereikšmingą.

26 Pirma, iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos aiškiai matyti, kad, kai ieškinį dėl panaikinimo pareiškia fizinis ar juridinis asmuo dėl jam neskirto akto, reikalavimas, kad šio akto privalomi teisiniai padariniai būtų tokie, kad gali daryti poveikį šio asmens interesams ir aiškiai pakeisti jo teisinę padėtį, toliau taikomas kartu su SESV 263 straipsnio ketvirtoje pastraipoje įtvirtintomis sąlygomis. Todėl Bendrasis Teismas nepadarė teisės klaidos, kai skundžiamoje nutartyje aiškinosi, ar ginčijamas raštas galėjo sukelti tokių teisinių padarinių apeliantei.

27 Antra, ginčijamame rašte tik apžvelgiama teisinė padėtis, remiantis Reglamentu 2017/2195, ir jis nesukelia jokių privalomų teisinių padarinių jo adresatams, atsižvelgiant į tai, kad Komisija neturi tiesioginių įgyvendinimo įgaliojimų PSO atžvilgiu.

28 Trečia, paprastas Energetikos GD direktorės raštas nėra aktas, galintis kaip nors saistyti Komisiją. Kaip matyti iš šios institucijos darbo tvarkos taisyklių, ji sprendimus priima kolektyviai, išskyrus atvejus, kai Komisijos narys, generalinis direktorius ar tarnybos vadovas sprendimą priima pagal įgaliojimo ar delegavimo tvarką, o šiuo atveju taip nėra.

29 Ketvirta, ginčijamame rašte išsakytą prašymą, kad Sąjungos PSO atkurtų Sąjungos teisės laikymąsi per nustatytą terminą, reikia suprasti tik taip, kad suteikiamas „lengvatinis laikotarpis“, per kurį Komisija nesiims vykdymo priemonių valstybių narių atžvilgiu, ir kad atitinkamos šalys skatinamos imtis priemonių šiai situacijai atkurti, kad Komisijai nereikėtų inicijuoti oficialaus teisminio persekiojimo. Iš tiesų šiame rašte nenumatyta, kad, jeigu Sąjungos PSO nepaisytų šio laikotarpio, jiems iš karto būtų taikomos kokios nors sankcijos.

30 Penkta, ginčijamas raštas nebuvo tiesiogiai susijęs su apeliante, todėl ji neturi *locus standi*, kaip tai suprantama pagal SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą. Iš tiesų iš suformuotos jurisprudencijos matyti, jog tam, kad Sąjungos priemonė būtų tiesiogiai susijusi su fiziniu ar juridiniu asmeniu, ji turi daryti tiesioginį poveikį jo teisinei padėčiai ir asmenims, kuriems ji skirta, nepalikti jokios diskrecijos, susijusios su jos įgyvendinimu. Apeliantė neįrodė, kad taip buvo nagrinėjamu atveju, ir, priešingai, nei ji teigia, skundžiamos nutarties 30 punkte Bendrasis Teismas nepadarė išvados, kad šis raštas buvo tiesiogiai ir konkrečiai su ja susijęs.

31 Konkrečiai dėl apeliantės teiginio, kad ginčijamas raštas yra tiesiogiai su ja susijęs, nes dėl jo ji netenka teisių ir pareigų, siejamų su dalyvavimu TERRE platformoje, Komisija teigia, kad tokie padariniai dėl šio rašto tiesiogiai neatsiranda. Net darant prielaidą, kad Sąjungos PSO būtų priversti pašalinti apeliantę iš šios platformos, tokią priemonę lemtų tai, kad apeliantė negali teisėtai būti minėtos platformos narė, ir tai, kad nacionalinės energetikos reguliavimo institucijos taiko Sąjungos teisę. Šis raštas pats savaime negali atimti iš apeliantės teisės, kurios ji neturi.

32 Dublike apeliantė pabrėžia, kad nusprendęs, jog ginčijamas raštas jai negalėjo sukelti privalomų teisinių padarinių ir kad dėl jo negalėjo būti pareikštas ieškinys dėl panaikinimo, Bendrasis Teismas supainiojo galimybę ginčyti aktą ir *locus standi*, kaip tai apibrėžta 2011 m. spalio 13 d. Sprendime *Deutsche Post ir Vokietija / Komisija* (C-463/10 P ir C-475/10 P, EU:C:2011:656).

33 Pirma, dėl Komisijos argumento, kad ji neketino ginčijamo rašto susieti su privalomais teisiniais padariniais, apeliantė tvirtina, kad akto rengėjo ketinimas turi būti nustatytas objektyviai. Iš tiesų tai, ar aktą galima ginčyti, priklauso nuo to, ką šis aktas gali objektyviai reikšti apdairiam ir nuovokiam adresatui tuo momentu, kai jis apie jį informuojamas. Todėl vėlesni Komisijos nuomonių pareiškimai, susiję su ginčijamo rašto tikslu, yra nereikšmingi.

34 Antra, Komisijos argumentai, grindžiami tuo, kad ji neturi įgaliojimų, kuriais naudodamasi galėtų nustatyti pareigas Sąjungos PSO, reikalaudama pašalinti apeliantę iš TERRE platformos, ir kad ginčijamame rašte nenumatyta sankcijos už šio reikalavimo nesilaikymą, taip pat neturi reikšmės, nes šios aplinkybės nėra aiškios Sąjungos PSO.

35 Trečia, tai, ar, kai rengtas ginčijamas aktas, Komisijoje nebuvo įgaliojimų delegavimo, yra klausimas, spręstinas nagrinėjant bylą iš esmės, ir jis visai nesusijęs su tuo, ar šį raštą galima ginčyti.

Teisingumo Teismo vertinimas

36 Pirmiausia reikia konstatuoti, kad negalima pripažinti pagrįstu Komisijos argumento, jog šis apeliacinio skundo pagrindas yra nereikšmingas. Iš tiesų iš apeliantės argumentų, pateiktų grindžiant šį pagrindą, aiškiai matyti, kad ji ginčija visus skundžiamos nutarties motyvus, susijusius su kriterijais, kuriuos Bendrasis Teismas taikė aiškindamasis, ar ginčijamas raštas yra aktas, kurį galima ginčyti, kaip jis suprantamas pagal SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą. Vadinasi, jeigu Teisingumo Teismas šį pagrindą pripažintų pagrįstu, reikėtų pripažinti, kad šioje nutartyje padaryta teisės klaida, todėl ji turėtų būti panaikinta (pagal analogiją žr. 2017 m. balandžio 5 d. Sprendimo *Changshu City Standard Parts Factory ir Ningbo Jinding Fastener / Taryba*, C-376/15 P ir C-377/15 P, EU:C:2017:269, 44 ir 45 punktus).

37 Šiuo klausimu iš suformuotos jurisprudencijos matyti, kad SESV 263 straipsnio ketvirtoje pastraipoje, siejamoje su šio straipsnio pirma pastraipa, numatytas ieškinys dėl panaikinimo gali būti pareiškiamas dėl Sąjungos institucijų, įstaigų ar organų priimtų bet kurių priemonių, neatsižvelgiant į jų formą, galinčių sukelti privalomų teisinių padarinių, dėl kurių gali būti daromas poveikis fizinio ar juridinio asmens interesams. Siekiant nustatyti, ar priemonė sukelia tokių padarinių, todėl dėl jos gali būti pareikštas toks ieškinys, reikia išnagrinėti šios priemonės svarbą ir įvertinti padarinius pagal objektyvius kriterijus, kaip antai jos turinį, prireikus atsižvelgiant į priėmimo aplinkybes ir ją priėmusios institucijos, įstaigos ar organo įgaliojimus; šie įgaliojimai turi būti vertinami ne abstrakčiai, o kaip aplinkybės, galinčios padėti išsamiai išanalizuoti tokios priemonės turinį (šiuo klausimu žr. 2021 m. gegužės 6 d. Sprendimo *ABLV Bank ir kt. / BCE*, C-551/19 P ir C-552/19 P, EU:C:2021:369, 41 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją; taip pat 2024 m. birželio 18 d. Sprendimo *Komisija / CRU*, C-551/22 P, EU:C:2024:520, 65 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

38 Dėl tų atvejų, kai ieškinius dėl institucijos priimto akto panaikinimo reiškia fizinis ar juridinis asmuo, Teisingumo Teismas ne kartą nusprendė, kad jie galimi tik jeigu šio akto sukeliami privalomi teisiniai padariniai gali daryti poveikį šio asmens interesams ir aiškiai pakeisti jo teisinę padėtį (2011 m. spalio 13 d. Sprendimo *Deutsche Post ir Vokietija / Komisija*, C-463/10 P ir C-475/10 P, EU:C:2011:656, 37 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

39 Vis dėlto reikia pažymėti, kad ankstesniame punkte nurodyta jurisprudencija buvo išplėtota nagrinėjant ieškinius, kuriuos Sąjungos teismui pareiškė fiziniai ar juridiniai asmenys dėl jiems skirtų aktų. Jei, kaip šiuo atveju, ieškinį dėl panaikinimo pareiškia neprivilegijuotas ieškovas dėl jam neskirto akto, reikalavimas, kad skundžiamos priemonės privalomi teisiniai padariniai turi daryti poveikį ieškovo interesams ir aiškiai pakeisti jo teisinę padėtį, sutampa su SESV 263 straipsnio ketvirtoje pastraipoje įtvirtintomis sąlygomis (šiuo klausimu žr. 2011 m. spalio 13 d. Sprendimo *Deutsche Post ir Vokietija / Komisija*, C-463/10 P ir C-475/10 P, EU:C:2011:656, 38 punktą).

40 Šiuo klausimu, atsižvelgiant į pateikto pirmojo apeliacinio skundo pagrindo dalyką, pirmiausia reikia išnagrinėti, ar pripažinęs pagrįstu Komisijos pateiktą nepriimtinumu grindžiamą prieštaravimą, motyvuodamas tuo, kad ginčijamas raštas negalėjo sukelti privalomų teisinių padarinių, darančių poveikį apeliantės interesams, ir aiškiai pakeisti jos teisinę padėtį, taip pat atitinkamai būti aktas, kurį galima ginčyti, Bendrasis Teismas teisingai taikė kriterijus, susijusius su galimybe ginčyti aktą, atsižvelgiant į šio sprendimo 37–39 punktuose nurodytą jurisprudenciją.

41 Nagrinėjamu atveju Bendrasis Teismas skundžiamos nutarties 21 punkte pažymėjo, kad tame rašte, pirma, priminta, jog apeliantės dalyvavimas TERRE platformoje neįmanomas be Komisijos Šveicarijos Konfederacijai iš anksto tam suteikto leidimo pagal Reglamento 2017/2195 1 straipsnio 6 ir 7 dalis, antra, jame pabrėžta, kad neatrodo, jog buvo įvykdytos tokio dalyvavimo sąlygos, ir, trečia, jame Sąjungos PSO prašyta ne vėliau kaip 2021 m. kovo 1 d. pašalinti apeliantę iš tos platformos.

42 Be to, skundžiamos nutarties 23 ir 24 punktuose Bendrasis Teismas konstatavo, kad ginčijamo rašto priėmimo teisinės aplinkybės neleidžia jo laikyti aktu, galinčiu sukelti privalomų teisinių padarinių apeliantei, nes Reglamento 2017/2195 1 straipsnio 7 dalyje nenumatyta apeliantės teisės prašyti Komisijos ir tikėtis, kad ji leis Šveicarijos Konfederacijai, taigi ir joje veikiantiems PSO, dalyvauti Europos balansavimo platformose, visų pirma TERRE platformoje.

43 Grįsdamas šią išvadą Bendrasis Teismas minėtos nutarties 25–27 punktuose nurodė, pirma, kad iš Reglamento 2017/2195 1 straipsnio 7 dalies formuluotės matyti, jog pagal šią nuostatą Komisijai leidžiama tik pareikšti poziciją dėl to, ar reikia leisti tokį dalyvavimą, tačiau šiuo klausimu jai jokios pareigos nenustatyta, todėl Komisija turi teisę atsisakyti leisti tokį dalyvavimą net ir tuo atveju, jei tenkinamos šio reglamento 1 straipsnio 6 dalyje numatytos taikymo sąlygos.

44 Antra, tos pačios nutarties 28 ir 29 punktuose Bendrasis Teismas iš esmės pabrėžė, kad nors Reglamento 2017/2195 1 straipsnio 7 dalyje nustatyta procedūra, kurios Komisija turi laikytis prieš priimdama sprendimą suteikti leidimą, pagal šią nuostatą apeliantei, kaip Šveicarijoje veikiančiai PSO, nesuteikiama jokios teisės pradėti šią procedūrą arba kaip nors joje dalyvauti (nepaisant formos), be kita ko, dėl naudojimosi teise būti išklausytai. Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad sprendimą, ar leisti Šveicarijos Konfederacijai, taigi ir joje įsteigtiems PSO, dalyvauti Europos balansavimo platformose, gali priimti tik Komisija, turinti šiuo klausimu diskreciją.

45 Skundžiamos nutarties 30 punkte Bendrasis Teismas taip pat pridūrė, kad aplinkybė, jog apeliantė tiesiogiai ir konkrečiai suinteresuota, kad ginčijamas raštas būtų panaikintas, nes Komisija atsisakė leisti Šveicarijos Konfederacijai, taigi ir joje įsteigtiems PSO, dalyvauti Europos balansavimo platformose, negali jai suteikti teisės ginčyti šio rašto, nes jis negali būti laikomas aktu, galinčiu sukelti jai privalomų teisinių padarinių.

46 Taigi nagrinėdamas, ar ginčijamas raštas yra sprendimas, galintis sukelti privalomų teisinių padarinių „apeliantei“, galinčių pakeisti jos teisinę padėtį, Bendrasis Teismas klaidingai taikė kriterijus, būdingus situacijoms, kai ieškovas yra ginčijamo akto adresatas, o ne tuos, kurie taikomi situacijoms, kai, kaip nagrinėjamu atveju, ginčijamas aktas nėra skirtas ieškovui. Iš tiesų šiuo antruoju atveju pakanka įrodyti, kad šis raštas gali sukelti privalomų teisinių padarinių, visų pirma – jo adresatams, kad būtų laikomas aktu, dėl kurio galima pareikšti ieškinį dėl panaikinimo (šiuo klausimu žr. 2011 m. spalio 13 d. Sprendimo *Deutsche Post ir Vokietija / Komisija*, C-463/10 P ir C-475/10 P, EU:C:2011:656, 40 punktą). Tačiau šiame etape nereikia tikrinti, ar šie teisiniai padariniai gali daryti poveikį apeliantės interesams ir aiškiai pakeisti jos teisinę padėtį, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 39 punkte nurodytą jurisprudenciją, nes, kaip iš esmės matyti iš tos jurisprudencijos, šis patikrinimas bet kuriuo atveju atliekamas nagrinėjant SESV 263 straipsnio ketvirtoje pastraipoje įtvirtintą sąlygą, kad aktas turi būti tiesiogiai ir konkrečiai susijęs su asmeniu, kuris jį ginčija.

47 Be to, Bendrojo Teismo argumentuose, apibendrintuose šio sprendimo 41–45 punktuose, nepakankamai atsižvelgta į ginčijamo rašto, kuriame Komisija nusprendė, kad apeliantės dalyvavimas TERRE platformoje yra neteisėtas, ir pareikalavo, kad šis dalyvavimas būtų

nutrauktas, svarbą ir ypač į tai, kad tame rašte Komisija konstatavo, jog nebuvo įvykdytos sąlygos, kurios pagal Reglamento 2017/2195 1 straipsnio 6 ir 7 dalis turėjo būti tenkinamos siekiant, kad Šveicarijos Konfederacija galėtų dalyvauti Europos balansavimo platformose, ir Sąjungos PSO prašė „atkurti situaciją, kai tenkinamos [šiame reglamente] numatytos dalyvavimo [Sąjungos] platformose sąlygos, ir pašalinti [apeliantę] iš TERRE platformos vėliausiai iki 2021 m. kovo 1 d.“.

48 Šiuo klausimu taip pat reikia konstatuoti, kad aplinkybė, jog ginčijamo rašto forma yra ne oficialus Komisijos sprendimas, o raštas, kurį pasirašė šios institucijos generalinio direktorato, t. y. Energetikos GD, direktorė, neturi lemiamos reikšmės jį kvalifikuojant kaip „aktą, kurį galima ginčyti“, kaip tai suprantama pagal SESV 263 straipsnį (šiuo klausimu žr. 2008 m. liepos 17 d. Sprendimo *Athinaïki Techniki / Komisija*, C-521/06 P, EU:C:2008:422, 44 ir 59 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją). Kvalifikuojant atitinkamą aktą iš esmės nesvarbu, ar jis atitinka tam tikrus formalius reikalavimus, t. y. ar rengėjas jį tinkamai pavadino arba ar jame nurodytos jo teisinį pagrindą sudarančios nuostatos. Taip pat neturi reikšmės tai, kad Komisija apeliantei nepranešė apie nagrinėjamą aktą, nes toks trūkumas negali pakeisti minėto akto svarbos (šiuo klausimu žr. 2010 m. lapkričio 18 d. Sprendimo A*thinaïki Techniki / Komisija*, C-322/09 P, EU:C:2010:701, 47 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

49 Priešingu atveju Komisija galėtų išvengti Sąjungos teismo kontrolės, kai nesilaiko formalių reikalavimų, taikomų nagrinėjamo akto priėmimui, t. y. reikalavimų, kurie keliami atsižvelgiant į tikrąją jo svarbą ir tarp kurių yra reikalavimai, susiję su veikusios tarnybos kompetencija ir teisingu šio akto pripažinimu „sprendimu“. Kadangi Sąjunga yra teisinė bendrija, kurioje prižiūrima, ar jos institucijų priimti teisės aktai atitinka Sutartis, Sąjungos teisme pateiktam ieškiniui taikomos procesinės nuostatos turi būti aiškinamos kiek įmanoma taip, kad šių nuostatų taikymas padėtų įgyvendinti tikslą užtikrinti iš Sąjungos teisės kylančių asmenų teisių veiksmingą teisminę gynybą (šiuo klausimu žr. 2008 m. liepos 17 d. Sprendimo *Athinaïki Techniki / Komisija*, C-521/06 P, EU:C:2008:422, 45 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

50 Iš Komisijos atsisakymo suteikti Šveicarijos Konfederacijai, taigi ir šioje šalyje veikiantiems PSO, leidimą dalyvauti Europos balansavimo platformose pagal Reglamento 2017/2195 1 straipsnio 7 dalį, taip pat iš Sąjungos PSO skirto prašymo pašalinti apeliantę iš TERRE platformos matyti, kad ginčijamas raštas gali sukelti privalomų teisinių padarinių.

51 Be to, skundžiamos nutarties 29 punkte remdamasis tuo, kad apeliantė neturi individualios teisės pagal Reglamento 2017/2195 1 straipsnio 7 dalį, kuri apibrėžia Komisijos įgaliojimų priimti sprendimus ribas, taigi ir tuo, kad Komisija turi diskreciją priimti sprendimus pagal šią nuostatą, Bendrasis Teismas taikė papildomą kriterijų, susijusį su subjektinės teisės buvimu, kuris neišplaukia iš šio sprendimo 37 ir 38 punktuose primintos Teisingumo Teismo jurisprudencijos, susijusios su galimybe ginčyti aktą.

52 Vadinasi, reikia konstatuoti, kad Bendrasis Teismas padarė dvejopą teisės klaidą, nes, pirma, neatsižvelgdamas į tikrąjį ginčijamo rašto turinį nusprendė, kad tai nėra aktas, dėl kurio galima pareikšti ieškinį dėl panaikinimo pagal SESV 263 straipsnį, ir, antra, papildomai taikė kriterijų, susijusį su subjektinės teisės buvimu.

53 Be to, atsižvelgiant į šio sprendimo 47 ir 50 punktuose padarytas išvadas, galima tik atmesti Komisijos argumentą, kad ginčijamame rašte tik apžvelgiama teisinė padėtis atsižvelgiant į Reglamentą 2017/2195 ir jis nesukelia jokių privalomų teisinių padarinių jo adresatams.

54 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, pirmąjį apeliacinio skundo pagrindą reikia pripažinti pagrįstu.

55 Taigi skundžiamą nutartį reikia panaikinti ir nereikia nagrinėti antrojo ir trečiojo apeliacinio skundo pagrindų.

Dėl bylos grąžinimo Bendrajam Teismui

56 Pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 61 straipsnio pirmą pastraipą, jei apeliacinis skundas yra pagrįstas, Teisingumo Teismas panaikina Bendrojo Teismo sprendimą. Jis gali pats paskelbti galutinį sprendimą, jei toje bylos stadijoje tai galima daryti, arba grąžinti bylą Bendrajam Teismui.

57 Kadangi nagrinėjamu atveju Bendrasis Teismas pripažino ieškinį nepriimtinu dėl to, kad ginčijamas raštas negalėjo sukelti privalomų teisinių padarinių, šioje proceso stadijoje Teisingumo Teismas negali dėl jo priimti galutinio sprendimo.

58 Be to, Komisija, grįsdama nepriimtinumu grindžiamą prieštaravimą, kurį ji pati pateikė, rėmėsi ne tik tuo, kad ginčijamas raštas nėra aktas, kurį galima ginčyti, bet ir tuo, kad apeliantė neturi *locus standi*, nes šis raštas su ja nėra tiesiogiai susijęs.

59 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą fizinis ar juridinis asmuo gali pareikšti ieškinį dėl kitam asmeniui skirto sprendimo, tik jei šis sprendimas yra tiesiogiai ir konkrečiai su juo susijęs (2011 m. spalio 13 d. Sprendimo *Deutsche Post* ir *Vokietija / Komisija*, C-463/10 P ir C-475/10 P, EU:C:2011:656, 65 punktas).

60 Pirma, aiškinantis, ar ginčijamas raštas, kuris skirtas Sąjungos PSO, yra tiesiogiai ir konkrečiai susijęs su apeliante, iš suformuotos jurisprudencijos matyti, kad šia sąlyga reikalaujama tenkinti du kumuliacinius kriterijus, t. y. ginčijama priemonė, pirma, turi daryti tiesioginį poveikį fizinio ar juridinio asmens teisinei padėčiai ir, antra, turi nepalikti jokios diskrecijos už jos įgyvendinimą atsakingiems adresatams, nes tas įgyvendinimas yra visiškai automatiškas ir pagrįstas tik Europos Sąjungos teisės aktais, netaikant kitų tarpinių normų (šiuo klausimu žr. 2011 m. spalio 13 d. Sprendimo *Deutsche Post ir Vokietija / Komisija*, C-463/10 P ir C-475/10 P, EU:C:2011:656, 66 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

61 Antra, dėl to, ar ginčijamas raštas yra konkrečiai susijęs su apeliante, reikia priminti, kad pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją kiti subjektai nei tie, kuriems šis sprendimas skirtas, gali remtis tuo, jog sprendimas konkrečiai su jais susijęs, tik tokiu atveju, jeigu šis sprendimas juos paveikia dėl tam tikrų būdingų jų savybių arba tam tikros faktinės situacijos, kuri juos išskiria iš kitų asmenų, todėl juos individualizuoja taip pat, kaip ir asmenį, kuriam šis sprendimas yra skirtas (šiuo klausimu žr. 2011 m. spalio 13 d. Sprendimo *Deutsche Post ir Vokietija / Komisija*, C-463/10 P ir C-475/10 P, EU:C:2011:656, 71 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

62 Be to, aplinkybė, kad Bendrasis Teismas skundžiamos nutarties 30 punkte nurodė, jog „tai, kad ieškovė tiesiogiai ir konkrečiai suinteresuota [ginčijamo] rašto panaikinimu, <…> negali jai suteikti teisės ginčyti to rašto, nes jis negali būti laikomas aktu, galinčiu sukelti jai privalomų teisinių padarinių, <…>“, juolab kai nėra motyvų, galinčių pagrįsti tokį tiesioginį ir konkretų suinteresuotumą, turi būti vertinama kaip perteklinis argumentas, nes jis pateiktas tuo atveju, jeigu toks konkretus ir tiesioginis suinteresuotumas būtų konstatuotas. Bet kuriuo atveju šis argumentas neturi reikšmės, nes Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad ginčijamas raštas nėra aktas, galintis sukelti privalomų teisinių padarinių.

63 Šiomis aplinkybėmis bylą reikia grąžinti Bendrajam Teismui, kad šis priimtų sprendimą dėl to, ar ginčijamas raštas yra tiesiogiai ir konkrečiai susijęs su apeliante, ir prireikus dėl jos prašymo jį panaikinti.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

64 Kadangi byla grąžinama Bendrajam Teismui, reikia atidėti išlaidų, susijusių su šiuo apeliaciniu procesu, klausimo nagrinėjimą.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (penktoji kolegija) nusprendžia:

1. **Panaikinti 2022 m. gruodžio 21 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo nutartį *Swissgrid / Komisija* (T-127/21, EU:T:2022:868).**

2. **Grąžinti bylą Europos Sąjungos Bendrajam Teismui.**

3. **Atidėti klausimo dėl bylinėjimosi išlaidų nagrinėjimą.**

Parašai.